

W. J. VAN TROOSTWIJK,

□ □ DOOR J. KNOEF □ □

OVER dezen jonggestorven kunstenaar, wiens werk, hoe vroeg het werd beëindigd, reeds zooveel meer toont dan belofte alleen, zijn we, voor wat het beeld van zijn persoonlijkheid betreft, zooals dit in het leven van allen dag voor den tijdgenoot waarneembaar was, ruimschoots ingelicht. Jeronimo de Vries, die in 1811 bij de prijsuitdeeling der Amsterdamsche Teekenakademie een gedachtenisrede over den kunstenaar hield, later, in 1815, verschenen in de Vaderlandsche Letteroefeningen — waaraan Van Eijnden en Van der Willigen voor de biografie in hun Geschiedenis der Vaderlandsche Schilderkunst *) het grootste deel ontleenen —, mogen wij er dankbaar voor zijn. Maar om die persoonlijkheid te kunnen zien als factor in het kunstleven van dien tijd, als kracht, die nieuwe waarden schept, moet nog veel verricht worden. Dat zijn tijdgenooten, hoeveel meer bevoorrecht zij waren door de uitgebreider kennis van 's kunstenaars werk, waarnaar wij slechts verlangend kunnen uitzien, ons dit niet konden geven, is niet te verwonderen. Mochten zij al ten deele het belang van zijn arbeid zien, hun ontbrak de afstand, noodig om, al hadden ze de methodes gekend, zijn werk in het verband te plaatsen met dat van voorgangers en tijdgenooten, waardoor pas ontstaan en groei duidelijk wordt, de beteekenis ten volle beseft. Maar dat latere geslachten zich nimmer met hem bezig hebben gehouden, dat in 1875 een gebeurtenis als de verkoop van zijn bijeengebleven werk volkomen onopgemerkt kon voorbijgaan, is wonderlijker en kan slechts als een der symptomen aangemerkt worden van een tot laagst peil verzonken critisch besef. Pas in de laatste jaren valt een herleving der belangstelling te signaleeren. Maar teveel blijft ons voor het heden van zijn werk onthouden — vooral wat zijn schilderijen betreft — dan dat er op het oogenblik aan gedacht kan worden anders dan een inleiding tot deze kunst te geven, die slechts onder voorbehoud uit het aanwezige algemeener conclusies zal mogen trekken.

Wouter Johannes van Troostwijk werd den 28en Mei 1782 te Amsterdam geboren uit het (tweede) huwelijk van Adriaan Paets van Troostwijk met Catharina Maria Doude en den 7en Juni, juist een jaar na den ondertrouw der ouders, gedoopt in de Oude Kerk aldaar. De vader stamde uit een aanzienlijk Utrechtsch geslacht en men vindt hem dan ook later door het bestuur van de stad zijner vestiging tot enkele ambten geroepen. Hij was koopman, handelende onder den firmanaam Loten en van Troostwijk, „in Linnen en Catoenen Lijwaten” †), maar bovendien natuurkundige van naam,

*) Deel II, bldz. 481—491. †) Naamregister van alle de Kooplieden, etc. van 1796 af.